KOŘENY A ZÁKLADY METODOLOGIE SOCIÁLNÍCH VĚD

SOUČASNÉ PROBLÉMY POST/MODERNÍ SPOLEČNOSTI

WWW.KARELMULLER.EU

1. TÝDEN (7. 10. 2026)

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE
JEJÍ PŘÍČINY A DŮSLEDKY

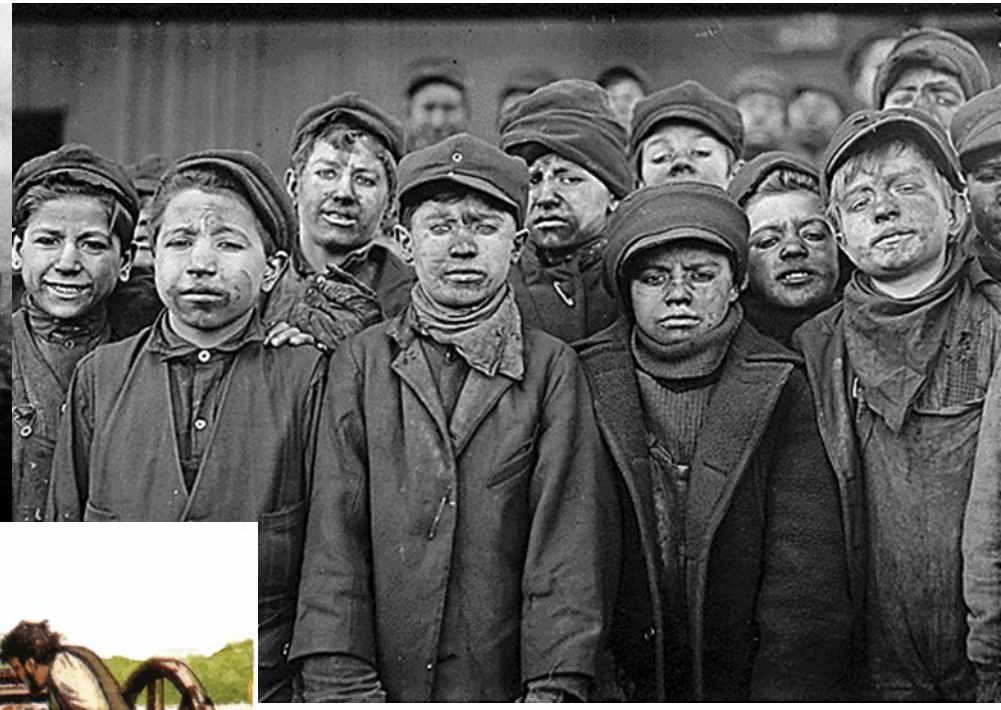

CEVRO UNIVERZITA

PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE A JEJÍ DŮSLEDKY

CEVRO UNIVERZITA

K ČEMU/CO JSOU SOCIÁLNÍ VĚDY?

1. Osvícenství, liberalizace, demokratizace
2. Smířit pokrok a řád, sociální změnu a kontinuitu
3. Předpovídat a řídit sociální změny
4. „Sociální fyzika“ (I. Newton/science)
5. Systém univerzálního vědění/pozitivního
6. Nomotetické a idiografické vědy
7. Interdiciplinarita x specializace vědy

CEVRO UNIVERZITA

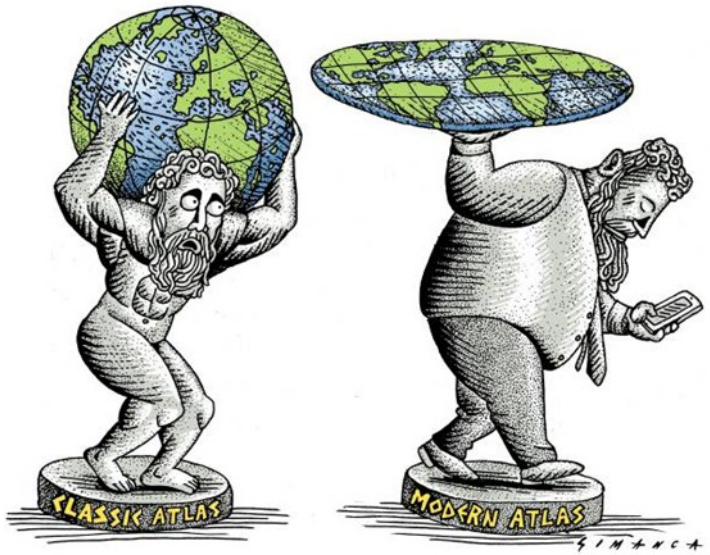
OČEKÁVÁNÍ OD SOCIÁLNÍCH VĚD

Predikce a řiditelnost sociálních změn (?)

- Nezamýšlené důsledky jednání
- Sociální reflexivita (reflexivita vědění), cirkularita vědění
- Sebe/naplňující se proroctví
- Thomasův teorém

OČEKÁVÁNÍ OD SOCIÁLNÍCH VĚD

Universalita vědění (?)

- **Objektivní x perspektivní, relativní**
- **Kulturní/jazyková podmíněnost vědění/poznání**
- **Teorie středního dosahu (R. Merton)**
- **Paradigmatická povaha vědy aneb value free science?**
  - Paradigma: Co je člověk? Co je společnost/národ? Co je pravda?
- **Kontrafaktualita (normativita x empirie) aneb utopický realismus**
- **Vysvětlení X porozumění (smrt pozitivismu)**

FALSIFIKAČNÍ POJETÍ VĚDY (POPPER/HAYEK)

Nedokonalost (lidské epistemologie)

- **nezamýšlené důsledky, reflexivita, komplexita, omylnost, paradigmatičnost …**

Vyvratitelnost (falibilismus)

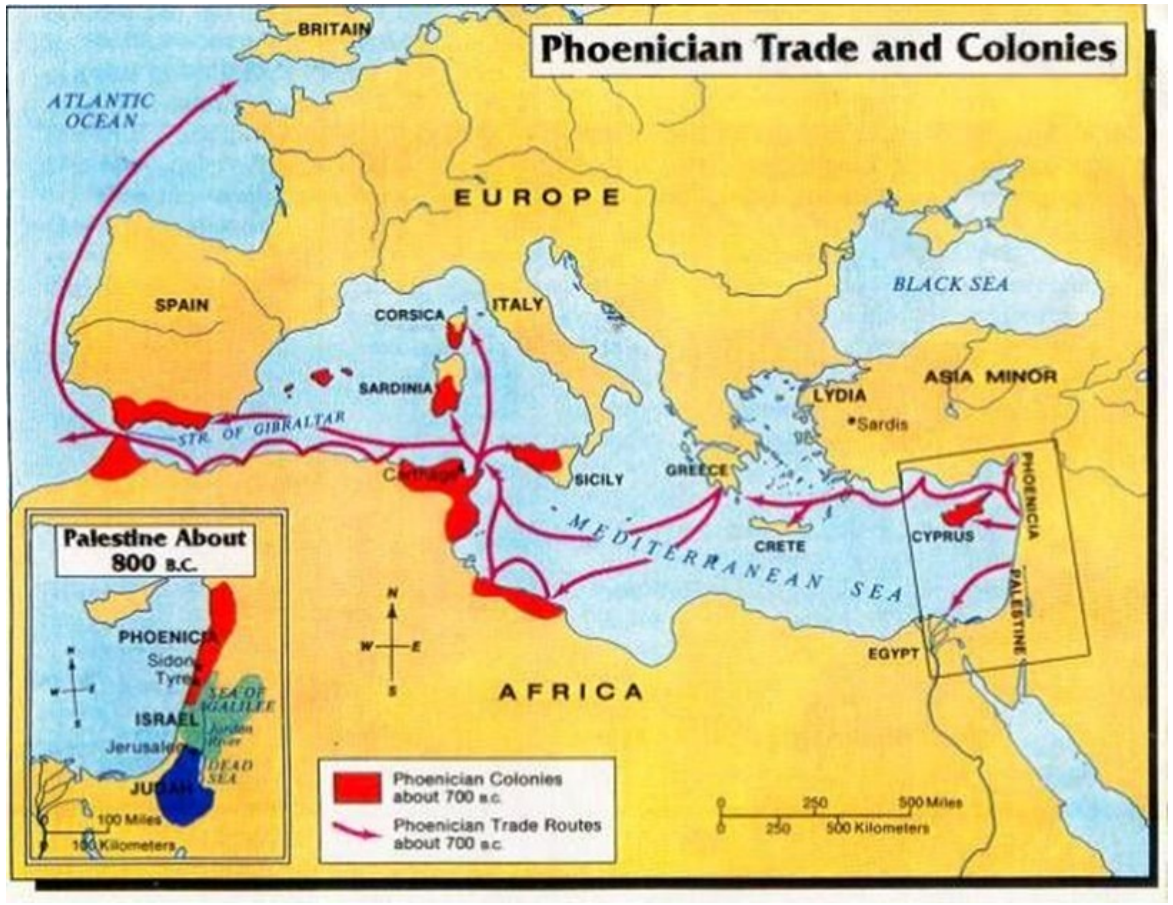
- **teorie lze vyvrátit, nikoliv potvrdit**
- **učíme se ze svých chyb, svoboda přednost před pravdou**

Vyvrácení indukce x dedukce

- **problémová zaměřenost, informační přetížení, vědění x informace encyklopedičnost x kreativita, selektivnost (x gazing)**

SOCIÁLNÍ A POLITICKÉ DŮSLEDKY FALIBILISMUS

Teorie otevřené společnosti

CEVRO UNIVERZITA

POLITICKÉ DŮSLEDKY FALIBILISMUS
DEMOKRACIE – INSTITUCIONALIZOVANÁ POCHYBNOST

the pa

CEVRO UNIVERZITA

ZDROJE:

MÜLLER, K (2012), POLITICKÁ SOCIOLOGIE, SS. 11 AŽ 51.

WALLERSTEIN, I (1999), KAM SMĚŘUJÍ SOCIÁLNÍ VĚDY.